

اسپر جیلوس

Brooder Pneumonia (Aspergillosis)

د دی رنخ واقع کیدل
په افغانستان کی
پیژندل شوی.

۱. تعریف

دغه یوه فنگسی تنفسی رنخ دی چه په شکل د ماتحت حاد او مزمن دول سره په چرگوړو او نورو التونکو کی واقع کېږي. دغه رنخ په نورو نومونو لکه اسپر جیلوس (Pneumomycosis)، پنومومایکوس (Aspergillosis) مایکو تیک نومونیا (Mycotic pneumonia) د هوائی کیسی رنخ او توبر کلوز کاذب په نامه سره هم یادېږي.

۲. عامل

عامل د دی رنخ یو نوع فنگس چه د اسپر جیلوس فومیگاتوس (Aspergillus fumigatus) په نامه سره یادېږي په زیاتو برخو د چاپېریال کی موجودی او د ګرمی او رطوبت د موجودیت په وخت کی زیات شمیر سپورونه یا کھوری تولیدوي.

۳. انتقال

التونکی د فنگس د سپور کوم چه تنفس په وخت کی اخلى مبتلا کېږي په هره اندازه چه شمیر د سپورونو په یو چاپېریال کی زیات وی په هماګه اندازه زیات شمیر التونکی په مرض اخته کېږي. په خوساشویو، خواراکی او فرش کی په زیات شمیر دغه جراډیم موجود وی. وخیم حالت هغه وخت منځ ته راځی کله چه د بچو د بنکلو ماشین پدی جراډیم سره ککر شي ټکه چه دا سپور د هګی د دیوال څخه تیرېږي او زیات شمیر چورگوری چه له هګی څخه راوزی پدی رنخ اخته کېږي.

په افغانستان کی د خاريو ساري رخونه

۴. نوع د حيوان چه مبتلا کيرو

چرگان، فيل مرغان، فازونه، هيلی يا بتکي، فرقاول او كيناري د دی رنځ په مقابل کي
حساس دی همدارنګه دغه مریضي په کفترو او نورو زینتی مرغانو کي ليدل کيږي.

کله چه د یو مره شوي پرنده په جسد باندي کارکوي. پوره احتياط وکړي ځکه چه دغه سپور
له فنگسي کتلې څخه هواته او بیا له هواله لياري د تنفس کيدلو څخه وروسته په انسانانو کي
مریضي منځ ته راوري. دا رنځ په انسانانو کي هغه وخت په سخت دول ليدل کيږي چه
سيستم د معافيتي ئي د انسانان زيانمن شوي اوسي.

د اسپرجيلوس (Aspergillus) سپور د رخم څخه انسانانوته انتقال او د تنفسی
سيستم د رنځ رامخ ته کيدو سبب کيږي.

۵. کلينيکي نښي

پته دوره د رنځ ۶-۲ اونيو پوري ده. پدي رنځ د مبتلا کيدلو درجه معمولاً تيټه اما کله چه د
چرگورو ماشين مبتلا شوي وي پورته ځي. چرگوری اشتنه نه لري او د بدن وزن ئي
كميرېرو د پزى افرازات، د تنفسی سیستم ستونزی او د خولي له لياري تنفس وباسی.
چرگوری ضعيفه کيږي او حساسیت ئي د نورو رنځو په مقابل کي زياتيري. کله کله دغه
فنګس په مغز او سترګو باندي حمله کوي چه نتیجه کي ئي د مغز التهاب او د سترګو
رونداوی منځ ته رائي درجه د مريني معمولاً لوره وي.

۶. غيري معقولي موندنۍ

په مختلفو برخو د تنفسی سیستم کي په مشخص دول سره د مره شويو انساجو کتلې ليدل
کيږي ځکه چه دا فنګسونه دنмо په وخت کي سره یو ځای او لوبي کتلې چه په سترګو ليدل
کيږي منځ ته راوري دغه کتلې د صفحو په شکل د پزى او ستونی په برخه کي هم ليدل
کيږي. په هوائي کڅوره کي بیا دوي د یو تاريکي تکمی په شکل لکه د چاپېږیال د خريرۍ
(سمارق) په خير د دیوال سره نښتی ليدل کيږي او په سطحي برخه کي ئي د دی فنګسونو
کڅوره په شکل جورېښتونه موجود وي چه بیا سپورونه له ځانه څخه خارجوي په پیوس کي
دغه زخمونه په شکل د غوټو يا دانو په شمول د ستونی په تولو برخو کي منځ ته راوري.

په افغانستان کی د خاریو ساری رخونه

٧. تشخیص

د آفاتو موجودیت خورا غوره نښه یا مشخصاتو د رنځ څخه ګل کېږي د ساحی یا لابراتوار کی د تشخیص لپاره د سلاید جوړول ضروري دی. د دی کار د اجرا لپاره یوه وره برخه د دی غوټو وټوری او بیائی په لس فیصده پوتاشیم هایدروکساید یا سودیم هایدروکساید کی علاوه او په سلاید ئی کیریدی او د پاسه ورباندی کور سلاید نصب کړي.

دمایکروسكوب لاندی دا فارج لرونکی شکل په نظر راخي د لانور قطعی تشخیص لپاره باید دا فنګس کلچر شي، د تشخیص تفریقی په وخت کی د چرګانو توګکی، انفسکشیو برانشیتس (Infectious bronchitis) سی ار دی (CRD) او سپین نس ناسی په نظر کی ونیول شي.

٨. درمنه

د دی رنځ لپاره کومه خاصه تداوی وجود نلري.

٩. مخنيوي او ڪنترول

تول ناروغه چرګوری باید لیری او له منځه ويورل شي. عفونت ضد مواد د فرش پرمخ تول سپورونه له منځه وږي. د هګیو د وښکلو ماشین باید د خوراکی د ژرندي یا ماشین څخه لري وسائل شي همدارنګه نور تاسیسات د کومو دفعاليت په وخت کی چه د گردونو سره داسپورونه خپرېږي لیری وسائل شي. د چرګورو د تجمع او مرطوب فرش د درلودلو مخه ونیسي.

د اسپرجلوس صفحی مانندی جوربنتونه د ستونی په برخه
کې چه او به ورڅه رواني وي.

د اسپرجلوس بي شماره غوتى په پیوس باندي.